

Handläggare
Mikael Bohlin
Telefon: 0850806205

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Svar på remiss om Riktlinjer lokalupplåtelse

KS 2020/415

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bl.a. till Bromma stadsdelsnämnd remitterat ärendet ”Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse” för yttrande.

Bromma stadsdelsförvaltning ser positivt på att det tas fram gemensamma riktlinjer avseende lokalupplåtelser med fokus på demokrativillkor, för Stockholms stad. Det är positivt med riktlinjer som ger stöd i vilka aktörer, föreningar eller organisationer som det är möjligt att upplåta lokaler för.

Bakgrund

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2020 ska kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor. Riktlinjerna beskriver hur demokrativillkoret säkerställs och vilka kontroller som ska genomföras i samband med lokalupplåtelser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning administration. Remissvaret ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast 2020-09-01.

Ärendet

För att säkerställa att tillgång till lokaler fortsatt inte ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar, som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism har kommunstyrelsen tagit fram ett förslag till stadsgemensamma riktlinjer för lokalupplåtelse.

Staden har stor frihet att välja för vilket ändamål dess lokaler upplåts och till vilka grupper. Det måste dock vara tydligt definierat varför det är viktigt att nämnder och bolag har riktlinjer som styr till vem och för vilka ändamål lokaler får upplåtas. Nämndernas och bolagens riktlinjer för lokalupplåtelse ska förtydligas och begränsa vilka aktörer som kan komma i fråga för att nyttja stadens lokaler. Föreliggande riktlinjer är ett stöd i nämnders och bolags arbete med lokalupplåtelse.

Demokrativillkor

För att säkerställa att tillgång till lokaler inte ges till någon aktör som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter ska nämnderna i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning och upplåtelse av lokal föra in ett demokrativillkor. I demokrativillkoret ska det tydliggöras att det är en förutsättning att aktören uppfyller demokratikravet för att få tillgång till stadens lokaler. Det huvudsakliga syftet med demokrativillkoret är att förhindra att stadens lokaler upplåts till aktörer som inte delar de grundläggande värderingar som ska skyddas och främjas av det allmänna. Detta konkretiseras i föreliggande riktlinjer genom att lokaler inte ska upplåtas till en aktör om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller,
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Riktlinjer

Häri beskrivs hur demokrativillkoret säkerställs och vilken information som ska kontrolleras i samband med lokalupplåtelsen.

1. Kontrollera att organisationen uppfyller demokrativillkoret.
2. Om aktören uppfyller kravet ska nämnden/bolaget granska förfrågan i övrigt.

Dokumentation

Förfrågan hanteras enligt nämndens/bolagets riktlinjer eller rutiner. Om förfrågan leder till avtal ska förfrågan om eventuellt program inklusive föreläsarlista biläggas avtalet.

Svårbedömda ärenden

Varje nämnd/bolag hanterar och bedömer upplåtelser av egna lokaler. Om förvaltningschefen bedömer att lokalupplåtelsen bör ses ur ett stadsövergripande perspektiv eller av annan anledning önskar, finns möjlighet att samråda med stadsledningskontoret inför beslut.

Stöd i avtalsskrivningen

Nämnden ska se över sina lokalupplåtelser och ta ställning till om upplåtelsen utgör ett hyresavtal eller en allmän nyttjanderätt. Det är avtalets materiella innehåll och inte terminologin som parterna använt, som är avgörande för avtalets rättsliga karaktär.

Vid nu upplåtelse av lokal ska rätt avtalstyp användas, hyra alternativt nyttjanderätt. Det är inte möjligt att ensidigt gå in och ändra i nu gällande avtal, utan eventuella justeringar ska ske vid nya upplåtelser. Riktlinjerna innehåller förslag på skrivningar som kan användas i både hyresavtal och allmänna nyttjanderättsavtal.

Lokalförvaltande organisationer och demokrativillkor

De lokalförvaltande organisationer som får stöd av kulturförvaltningen ska arbeta på samma sätt som staden avseende demokrativillkor. Kulturförvaltningen ska säkerställa detta genom sina riktlinjer för stöd till lokalförvaltande organisationer.

Hur länge ska föreningen/organisationen stå till svars?

En prövning av om en förening/organisation/aktör uppfyller demokrativillkoren ska göras vid varje beslutstillfälle utifrån vad som då kan anses ligga föreningen/organisationen/aktören till last. Hur lång tid en överträdelse av demokrativillkoret bör ligga till last är en bedömningsfråga. Föreningens/organisationens/aktörens ställningstaganden kring agerandet liksom vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att det inte upprepas, ska också beaktas.

En enstaka överträdelse av demokrativillkoret bör inte självklart utesluta föreningen/organisationen/aktören för all framtid, allvarliga överträdelser måste dock få långsiktiga konsekvenser. Exempelvis kan finansiering av terrorism eller utövande av våld med hatmotiv innebära att en förening/organisation/aktör inte bedöms uppfylla demokrativillkoret trots att överträdelsen har skett lång tid tillbaka.

Synpunkter och förslag

Bromma stadsdelsförvaltning ser positivt på att det tas fram gemensamma riktlinjer avseende lokalupplåtelser med fokus på demokrativillkor, för Stockholms stad.

Förvaltningen äger förvisso inga lokaler utan är själva hyresgäster. Det kan dock förekomma att någon lokal uthyrs/upplåts i andra hand. Vanligen då till en förening eller ett studieförbund. Det är ändå positivt med riktlinjer som ger stöd i vilka aktörer, föreningar eller organisationer som det är möjligt att upplåta lokaler för.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör

Peter Dacke
Avdelningschef administration

Bilagor

1. Riktlinjer lokalupplåtelse

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2020-07-16
Peter Dacke, Avdelningschef administration	2020-07-16